

ADOS-Ca

Ankieta Diagnostyczna do Oceny Spożycia wapnia (Ca)

Autorzy

Opracowanie kwestionariusza: dr inż. Ewa Szymelfejnik pod kierunkiem prof. dr hab. Lidii Wądołowskiej.

Walidacja kwestionariusza: prof. dr hab. Lidia Wądołowska, dr inż. Ewa Szymelfejnik, prof. dr hab. Juliusz Przysławski, dr Izabela Bolesławska, prof. dr hab. Roman Cichon

O kwestionariuszu

Kwestionariusz o akronimie ADOS-Ca jest półilościowym kwestionariuszem częstotliwości spożycia żywności.

ADOS-Ca jest zaawansowanym narzędziem, które pozwala na ocenę częstości (razy/osobę/dzień) i ilości (g/osobę/dzień) produktów mlecznych spożywanych zwyczajowo w ciągu ostatnich 6 miesięcy oraz ilości wapnia spożywanego z produktów mlecznych (mg/osobę/dzień) i całodziennej racji pokarmowej (mg/osobę/dzień).

Zasadniczą część kwestionariusza ADOS-Ca zawiera pytania (typu zamkniętego) dotyczące zwyczajowej częstotliwości spożywania 11 produktów mlecznych oraz ich ilości. Kafeterię odpowiedzi dla pytań dotyczących ilości spożywanych produktów dobrano indywidualnie dla każdego produktu i wyrażono w miarach domowych.

Integralną częścią kwestionariusza ADOS-Ca są pytania dotyczące zwyczajów żywieniowych aktualnie i w przeszłości, stylu życia i innych czynników uznawanych za czynniki ryzyka osteoporozy, m.in. o częstość spożywania posiłków, rodzaj stosowanej diety, spożywanie używek i produktów wzbogaconych w wapń, stosowanie suplementacji, spożywanie produktów mlecznych w młodości, aktywność fizyczną, przebywanie na słońcu, złamania i bóle kostne, palenie papierosów, wiek menarche, status hormonalny kobiet.

Lista produktów mlecznych została opracowana w oparciu o analizę struktury spożycia żywności przez Polaków, badania pilotowe i przegląd piśmiennictwa z zakresu budowy i walidacji kwestionariuszy żywieniowych [m.in. Hu i in., 1999; Jędrychowski, 1982; Lee i in., 2002; Pisani i in., 1997].

Ponadto kwestionariusz zawiera tzw. metryczkę (np. płeć, wiek, wykształcenie, miejsce stałego zamieszkania) oraz pytania dotyczące sytuacji socjo-ekonomicznej.

Kwestionariusz ADOS-Ca został opracowany w ramach projektu MNiSW Nr 3 P06T 03922 pt. „Żywieniowe determinanty stanów niedoborowych wapnia w populacji młodzieży polskiej”.

(kierownik projektu: prof. dr hab. Lidia Wądołowska)

Piśmiennictwo

Bland J.M., Altman D.G.: Agreement between methods of measurement with multiple observations per individual. *J. Biopharm. Stat.*, 2007, 17, 571-582.

Cade J., Thompson R., Burley V., Warm D.: Development, validation and utilisation of food-frequency questionnaires – a review. *Pub. Health Nutr.*, 2002, 5, 567-587.

Hu F.B., Rimm E., Smith-Warner S.A., Feskanich D., Stampfer M.J., Ascherio A., Sampson L., Willett W.C., Reproducibility and validity of dietary patterns assessed with a food-frequency questionnaire. *Am. J. Nutr.*, 1999, 69, 243-24.

Jędrychowski W.: Metoda zbierania wywiadów lekarskich i budowa kwestionariuszy zdrowotnych. PZWL, Warszawa, 1982.

<http://medcalc3000.com/>

Kaaks R., Ferrari P., Ciampi A., Plummer M., Riboli E., Uses and limitations of statistical accounting for random error correlations, in the validation of dietary questionnaire assessments. *Pub. Health Nutr.*, 2002, 5(6A), 969-976.

Lee K., Uchida K., Shirota T., Kono S., Validity of a self-administered food frequency questionnaire against 7-day dietary records in four seasons. *J. Nutr. Sci. Vitaminol. (Tokyo)*, 2002, 48 (6), 467-476.

Pisani P., Faggiano F., Krogh V., Palli D., Vineis P., Berrino F., Relative Validity and Reproducibility of a Food Frequency Dietary Questionnaire for Use in the Italian EPIC Centres. *Int. J. Epidemiol.*, 1997, 26, 1 (Suppl.1), 152-160.

Szymelfejnik E.J., Wądołowska L., Cichon R., Przysławski J., Bolesławska I., Dairy products frequency questionnaire (ADOS-Ca) calibration for calcium intake evaluation. *Pol. J. Food Nutr. Sci.*, 2006, 15/56, SI 1, 229-236. http://journal.pan.olsztyn.pl/pdfy/2006/1s/Szy_E.pdf

Wądołowska L., Walidacja kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności. *Mat. VIII Krajowych Warsztatów Żywieniowych pt. „Metody ankietowe w badaniach żywieniowych”*, 2008, s. 55.

Wądołowska L., Cichon R., Słowińska M.A., Szymelfejnik E., Comparison of eating habits on the basis of single and triple dietary interviews. *Pol. J. Food Nutr. Sci.*, 2004, 13/54, SI 3, 313-320.

<http://journal.pan.olsztyn.pl/pdfy/2004/3/rozdzial16.pdf>

Shu, X.O., G. Yang, F. Jin, D. Liu, L. Kushi, W. Wen, Y.T. Gao, W. Zheng, Validity and reproducibility of the food frequency questionnaire used in the Shanghai Women's Health Study. *Eur. J. Clin. Nutr.*, 2004, 58, 1, 17-23.